

„«Glasul Bucovinei». Revista trimestrială de istorie și cultură”, Cernăuți – București, anul XXXI, nr. 1–2 (119–120), 2024, 254 p.

Anul 2024 a marcat împlinirea a trei decenii de la înființarea revistei „Glasul Bucovinei”, descrisă drept „reper cultural și istoric pentru românii din Bucovina”, „prezență vie în mediul comunității românești din Ucraina”, „cea mai longevivă revistă de limba română, cu caracter științific și cultural din actuala regiune Cernăuți”, având „un impact semnificativ asupra regenerării și consolidării identității naționale a românilor din Bucovina și nu numai” (p. 9). Fondată și condusă de Alexandrina Cernov (1943–2024), membru de onoare al Academiei Române, publicația a avut „un rol esențial în păstrarea și promovarea moștenirii culturale românești în contextul sărăcirii instituționale profunde a presei de limba română din regiunea Cernăuți și a dispariției unor publicații importante” (p. 11). Sub coordonarea actualului redactor-șef, lect. univ. dr. Marin Gherman, revista „Glasul Bucovinei” își menține orientarea științifică și culturală, asumându-și un rol activ în susținerea identității comunității românești din Ucraina.

Numărul aniversar, „care încheie arcada peste timp (anii 1994–2024)” (p. 11), reunește mesaje și articole grupate în cadrul rubricii „*In memoriam* – Alexandrina Cernov”, alături de contribuții privind viitorul comunității românești din Ucraina, studii istorice și literare, relatări despre evenimente culturale cernăuțene și apariții editoriale recente.

Grupajul de articole și mesaje dedicate comemorării Alexandrinei Cernov include contribuțiile semnate de: Maria Toacă („Recviem pentru Alexandrina Cernov, Doamna Cărții și a «Glasului Bucovinei»”), arhim. Dosoftei Dijmărescu („Înmormântarea doamnei Alexandrina Cernov, 7 iunie 2024, Mănăstirea Putna”), Iuliana Luceac („Doamna Alexandrina – *In memoriam*”), Ion Muscalu („Oameni și locuri”), Dorina Popescu („Onor pentru Alexandrina”), Vasile Carlașciuc („Ultima lecție a conferențiarului Alexandrina Cernov... despre Eminescu”), Dorina Popescu („România – țărâmul Alexandrinei și al tuturor «halatelor colorate»”). Tot aici este publicat „Cuvântul părintelui stareț al Mănăstirii Putna, arhimandritul Melchisedec Velnic, la înmormântarea doamnei Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române”. Menționăm câteva fragmente din cuvântările de comemorare, care reflectă nu doar admirația pentru personalitatea Alexandrinei Cernov, ci și impactul durabil al activității sale asupra comunității românești: „Pentru mine, ea era, de decenii bune, «Glasul Bucovinei», cu a ei antică frunte aureolată de Eminescu. De fapt, stingerea este părelnică, fiindcă profesoara de la Cernăuți ne veghează și ne îndreaptă pe căi bune, ca să nu rătăcim. Opera ei mare și vocea ei blândă vor rămâne pentru eternitate în patrimoniul Academiei Române și în tezaurul poporului român” (Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române) (p. 85); „Consider că am pierdut un pilon al vitalității românismului pe meleagurile nordului Bucovinei. Acest membru al Academiei Române a venit întotdeauna cu o însuflețire specială către comunitatea românească” (Irina Loredana Stănculescu, consul general al României la Cernăuți) (p. 85); „Doamna academician Alexandrina Cernov rămâne pentru noi toți un model de simplitate, de răbdare, de smerenie și de înțeleaptă purtare [...]. Prin dăruirea, talentul și erudiția sa a lăsat o amprentă de neșters asupra culturii române. Moștenirea sa intelectuală și spirituală ne rămâne un reper de excelență și devotament” (arhimandrit Melchisedec Velnic, starețul Mănăstirii Putna) (p. 92); „Alexandrina Cernov a fost una dintre cei mai fideli parteneri ai Universității «Ștefan cel Mare» din Suceava și ai Institutului «Bucovina» din Rădăuți. Împreună am organizat conferințe științifice, simpozioane și de fiecare dată, în România sau la Cernăuți, intervențiile sale au fost extrem de pătrunzătoare, profunde și cu o viziune pe care puțini își permiteau să o prezinte” (Ștefan Purici, prorector al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava) (p. 86); „Recunoscută ca membru de onoare al Academiei Române și premiată de președintele României pentru meritele sale culturale, Doamna Profesor a primit numeroase aprecieri de la instituții românești din România, Moldova și Ucraina, precum și la conferințele organizate în Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii” (Iuliana Luceac) (p. 94).

Secțiunea „In memoriam” include și un omagiu adus scriitorului Ion Beldeanu (1939–2024), prin articolul semnat de Doina Cernica: „Ion Beldeanu. Stingerea din viața dintâi”.

Rubrica dedicată războiului din Ucraina aduce în prim-plan analiza lui Marin Gherman, „Viitorul comunității românești din Ucraina – o radiografie sociologică a tinerei generații în contextul războiului”, realizată în cadrul proiectului coordonat de Institutul de Studii Politice și Capital Social din Cernăuți, desfășurat în regiunea Cernăuți, județul Suceava și regiunea capitalei Bruxelles, privitor la viitorul comunității românești din Ucraina din perspectiva tinerei generații.

„Bucovina – procese istorice și sociale” grupează câteva articole referitoare la: „Deportările staliniste – pagini dureroase din istoria românilor din actuala regiune Cernăuți” (Sergiu Bărbuță); „Fascinația muzeelor la românii din Ținutul Cernăuțului” (Maria Toacă); „Constantin Mandicevski – profesor, inspector școlar, director al Bibliotecii Universității din Cernăuți (165 de ani de la naștere)” (Vladimir Acatrini); „Instituirea Zilei Limbii Române în Ucraina – cursă contra cronometru. Chinurile facerii” (Anatol Popescu); „Republica Moldova, «oceanul» nostru întors. 33 de ani după” (Dorin Popescu). Aceste articole reflectă diversitatea tematică și complexitatea demersurilor legate de trecutul, prezentul și viitorul comunității românești din regiunea Cernăuți.

Revista „Glasul Bucovinei” publică și în acest număr o serie de contribuții relevante din sfera teoriei, criticii și istoriei literare, semnate de: Cristina Paladian („Tehnica versificației la Lucian Blaga: influențe germane”), Felicia Vrânceanu („Poetica incidenței în romanul lui Grigore Bostan, *O evadare din Eterna*”), Diana Chibac („Grigore Bostan – poetul”) și Mircea A. Diaconu („Mircea Streinul. Istorie, adevăr și biografie”).

Un fragment din romanul *Prăvălia diavolului*, semnat de Mircea Streinul, este publicat la rubrica „Proză”, însoțit de o succintă analiză a acestuia, semnată de Virgil Ierunca. În sumarul acestui număr se regăsesc și rubricile „Dimensiuni culturale”, „Cărți. Reviste. Conferințe”, „Cronica vieții culturale cernăuțene”, „Eveniment”, care reunesc contribuții referitoare la diverse aspecte ale vieții culturale cernăuțene, precum și semnalări editoriale.

Rodica Jugrin

„«Mesager bucovinean». Revistă de cultură pentru bucovinenii de pretutindeni”, Cernăuți – București – Rădăuți – Chișinău, serie nouă, anul XX, nr. 1 (77), nr. 2 (78), nr. 3 (79), nr. 4 (80), 2023, 96 p. + 96 p. + 96 p. + 96 p.

Tematica celor patru numere ale revistei „Mesager bucovinean” apărute în anul 2023, cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, gravitează în jurul principalelor provocări cu care se confruntă comunitatea românească din Ucraina în plan identitar, educațional, lingvistic și confesional.

Numărul 1 este dedicat problematicii caselor naționale din Cernăuți, instituții emblematice pentru diversele comunități etnice din Bucovina. Sunt aduse în discuție aspecte legate de rolul caselor naționale în păstrarea identității culturale, relația lor cu autoritățile statale de-a lungul timpului, precum și dificultățile întâmpinate în păstrarea și revendicarea acestor spații în epoca post-sovietică. Editorialul semnat de Ștefan Hostiuc, „Quo vadis?”, subliniază ideea că autoritățile ucrainene aplică un criteriu selectiv în procesul de retrocedare a caselor naționale, doar Casa Națională Ucraineană fiind redată integral comunității, cu titlul de comodat.

În continuarea editorialului, revista propune o serie de articole de istorie care reconstituie evoluția caselor naționale din Cernăuți, plasând aceste instituții în contextul mai larg al relațiilor interetnice din Bucovina și al transformărilor politice din secolul al XX-lea: Mircea Irimescu, „Palatele din Cernăuți ale Societății pentru Cultură”; Dragoș Olaru, „Palatul Național”; Maria Nikirsa, Tetiana Nikirsa, „Casa Națională Ucraineană”; Maria Nikirsa, „Casa Evreiască din Cernăuți”; Inga Wittal, „Casa Germană din Cernăuți”; Andrii Horuk, Wladislaw Strutynski, „Casa Națională Polonă din Cernăuți: trecut și prezent”. Articolele oferă o privire de ansamblu asupra momentului fondator al acestor edificii, când comunitățile naționale din oraș și-au afirmat identitatea prin inițiative